

Hospodin je králem navěky a navždy; neopustil nás, nezapomněl a zjedná pro všechny právo své pravdy a svého milosrdenství. Proto se nebojte: Bůh sám je s vámi, aby zachoval vaše tělo, duši i ducha – a jeho milosrdenství je věčné.

Iz 1 ,7-18: *Vaše země je zpustošená, vaše města vypálená ohněm, vaši půdu vám před očima vyžírají cizáci; je zpustošená, cizáky podvrácená. Dcera sijónská zůstala jako chatrč na vinici, jako budka v okurkovém poli, jako obležené město. A kdyby Hospodin zástupů nám neponechal hrstku těch, kdo přežili, byli bychom jako Sodoma, podobni Gomoře bychom byli. Slyšte slovo Hospodinovo, sodomští náčelníci, naslouchejte naučení našeho Boha, lide gomorský. „K čemu je mi množství vašich obětních hodů, praví Hospodin. Přesytil jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří? Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností, i novoluní, dny odpočinku a svolaná shromáždění; ničemnost a slavnostní shromáždění, to nemohu vystát. Z duše nenávidím vaše novoluní a slavnosti, jsou mi jen na obtíž, jsem vyčerpán, když je musím snášet. Když rozprostíráte své dlaně, zakrývám si před vámi oči. Ať se modlíte sebevíc, neslyším. Vaše ruce jsou celé od krve. Omyjte se, očistěte se, odkliděte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy. Pojděte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.*

Mt 3,1-3 *Za těch dnů vystoupil Jan Křtitel a kázal v Judské poušti: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ To je ten, o němž je řečeno ústy proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!“*

I. Zplundrovaná země: co šlo ukrást, už je pryč, co je tu dobrého, končí kdoví kde. To je docela srozumitelný povzdech nad neutěšeným stavem a mnohokrát už lidem mluvil z duše. Však taky není úplně čerstvý, jeho autorem byl jistý Izajáš před nějakými 27 stoletími. Izajáš byl součástí lidu, který se hlásil k témuž Bohu jako my. Scházeli se tehdy podobně jako my tady v kostele, jen měly jejich bohoslužby trochu jinou podobu než ty naše.

Zplundrovaná země. Nechybí tu zmínka o cizácích, kteří na tom mají podíl. Ani to není nic neobvyklého. Vždycky se najde nějaký Nabuchodonozor toužící ovládnout půl světa. Jde z něj strach a spousta lidí před ním prchá a nikde nebývají vítáni. Kdo chce, spokojí se s tím, že za všechno může někdo zvenčí (ten agresor nebo ti, kdo před ním prchají). Izajáš se s tím nespokojí, protože patří mezi Boží proroky – to byli lidé, kteří připomínali, co nám Bůh nabídl, a porovnali to s tím, jak tu jeho nabídku tady u nás žijeme. Bůh nám nabídl krásný život mezi dobrými lidmi v dobré zemi, ale ono to připomíná spíš Sodomu a Gomoru. Aspoň že ta církev tu ještě je, ale ta mu připadá jako budka v okurkovém poli. Možná pro hlídače, který občas někomu vynadá nebo někoho vyžene, nevím.

„Bůh nám něco nabídl, ale my to tak nežijeme. Tak dobře poslouchejte, náčelníci sodomští a lide gomorský,“ povídá ten prorok. Ty nahoře, co na ně lidi mívají pifku, nazval nezdovořile sodomští náčelníci (tomu by lidi možná zatleskali), ale nešetří ani ty, kdo nahoře nejsou: lid gomorský není zrovna lichotka. Oslovuje zhurta všechny a jeho prorocký pohled praví: stojí to tu za starou belu, přátelé, a jestli hledáte proč a kde se stala chyba, podívejte se do zrcadla.

II. Proroci byli lidé, kteří upozorňovali na rozdíl mezi tím, co nám nabídl Bůh, a tím, jak tu jeho nabídku tady u nás žijeme. A jak ji tady u nás žijeme? Bohatí hromadí a hamouní, u soudu a nejen tam kvete korupce, ti nejchudší, co nemají vlivné známé, se spravedlnosti nedomohou, lidi touží po přepychu a po zahálce... Takhle to líčí prorok, který žil 700 let před Kristem. Do země jim vtrhli Babyloňané, poničili ji a spoustu

schopných odvěkli do zajetí. To byla těžká pohroma, ale že by to před ní bylo kdovíjak čisté a radostné, to opravdu ne. Izajáš líčil ten bídný stav společnosti ještě o 150 let dřív, než ta pohroma přišla.

V jeho době ještě neběhal po světě Nabuchodonozor, ale našly se jiné mocné říše, které mezi sebou soupeřily. V Bibli se to bere tak, že celá země (i nebe) patří Hospodinu a my ji máme jen ve správě (na rozdíl od nebe, jež ve správě nemáme). Panovnické silácké hádky o to, kdo byl kde dřív a kam až sahala kdy naše humna, jsou směšné, ale riskantní. Známe je už z Bible (od krále Achaba třeba) a provázejí nás pořád. Je to i jeden z argumentů, proč předloni Rusko zaútočilo na Ukrajinu a proč by mohl zaútočit kdekdo na kdekoho, protože ta humna si naši předkové na celém světě posunovali po dobrém i po zlém všelijak. Hospodin je pánem nad nebem i zemí. Že je zplundrovaná, není jeho vina, to my jsme ji měli spravovat, a někde se stala chyba. Když se na Boží trůn derou člověčí ambice sodomských náčelníků a gomorského lidu, dostává spravedlnost zabrat.

III.

Hospodin je pánem nejen nad zemí, ale i nad dějinami. I ty dostávají co proto, podle toho, jak s nimi mícháme. Dnes je zrovna výročí události, kterou jsme ve škole museli nazývat vítězství pracujícího lidu. Lidi, kteří pracují, tehdy nevyhráli, zato se k moci vydrápali lidé, kteří vzápětí začali zatýkat, zavírat, vraždit, rozkrádat, lámat charaktery. Mělo to být dokonce vítězství konečné (snad abychom si nemysleli, že o tu moc někdy přijdou).

Co mělo být na věčné časy, se po pár desetiletích rozpadlo. Dodnes to cítím jako vysvobození a jsem za to vděčný. To, že se pak nedostavil ráj na zemi, není tak divné: od biblických proroků slýcháme cosi o tom, že když se přestanou uctívat modly, kterých se lidi báli, nejspíš se začnou uctívat nějaké jiné, přitažlivější (kterých se asi začneme bát až později).

Dějiny jsou polámané a upatlané a při diagnóze, kterou nám lidem vystavili proroci, těžko předpokládat, že to kdy bude lepší. I dějiny jsme dostali do správy, ale pánem je nad nimi Bůh – a díky tomu se i v hrozných časech může díť něco, co ponese do budoucna naději.

Jeden dávný příklad: Na začátku vyprávění o Ježíšovi nechal vladař jménem Herodes odšívět Betlém od svých obávaných nepřátel od novorozených až po dvouleté. To nesmyslné utrpení nezpůsobil Bůh, to nařídil šílený vládce. Bůh je v tom přítomen tak, že i z temných dějů může vzejít světlo. Naděje nekončí Herodovým rozkazem, ale jemu navzdory pokračuje příběhem, kterým nám Bůh nabízí život a své přicházející království.

„Pojďte, projednejme to spolu,“ praví Hospodin. „I kdybyste byli hříchem upatlaní tak, že to nejde umýt, budete zase čisti.“ To je pravomoc Boží, vy jen přestaňte páchat zlo, neklaňte se modlám a nebojte se silných a mocných, protože čest a respekt nepatří jim, ale jen Bohu. Jen on vám může dát život, oni ne, a jeho království se přiblížilo. To pokřikovali v dávných dobách proroci a křesťanská církev to po nich převzala a na Kristově příběhu ukazuje, jaká je ta Boží vláda nad zemí i nad ději a proč z toho čerpáme naději.

I kdybyste byli hříchem umazaní tak, že to neumyjete, budete zase čisti – to je Boží pravomoc, kvůli které stojí za to se k Boží lásce v Kristu vždycky vrátit.

poslání a požehnání

„Nebudete-li stáli ve víře, neobstojíte!“ řekl Bůh. Bylo to v konkrétní situaci, kterou popsal prorok Izajáš, ale můžeme to pojmut i dnes jako životní výzvu: Nebudete-li stáli ve víře, neobstojíte!

Víra vás od zlého neochrání. Ani hříchu vás víra nezbaví. To není v její moci, to může udělat jen Bůh, k němuž se naše víra vztahuje. Dáte-li před ním přednost tomu, čemu se říkávalo modly, neobstojíte.

Stále je Bůh s vámi, na vrcholech i v hlubinách vašeho života. Smrt ani život, příjemné chvíle ani životní horory ani nic jiného vám ani teď ani v budoucnu nemůže vzít jeho přítomnost a lásku. Není na světě moci, jež by vás mohla odloučit od lásky Boží. A pokoj Boží, který je větší než náš rozum a trumfne i všechny naše představy, pokoj Boží ať ochraňuje vaše srdce, vaše plány i vzpomínky, úmysly i naděje už napořád v Ježíši Kristu. Amen.